

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวีส์
เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*
THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITIES SKILLS ACCORDING
TO DAVID'S CONCEPT IN
BASIC DANCING ART FOR 5TH GRADE PRIMARY SCHOOL STUDENTS

วรายุทธ มะปะทัง

Warayut Mapatang

วนิดา ผาระนัด

Wanida Pharanat

ณัฐชัย จันทชุม

Nattachai Chantachum

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University, Thailand

E-mail: man1734141@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2.) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) ศึกษาทักษะปฏิบัติหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวีส์ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 106 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของเดวีส์ จำนวน 6 แผน ค่าความเหมาะสม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าความเชื่อมั่นแบบวัดทักษะปฏิบัติ เป็นแบบรูปบรีคสกอว์ (Rubric Score) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* Received 5 April 2020; Revised 19 April 2020; Accepted 7 May 2020



ผลการวิจัยพบว่า: 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (87.08/82.58) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) 2) ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐาน นาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 3) นักเรียนมีทักษะปฏิบัติ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในร้อยละ 84.04

คำสำคัญ: ทักษะปฏิบัติ, พื้นฐานนาฏศิลป์, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Abstract

The objective of this research are: 1) To develop learning activities skills according to David's concept in basic dancing art for Primary school in 5th grade to have an efficiency based on the criteria of 80/80. 2) To learn the effectiveness index of learning activities skills according to David's concept in basic dancing act for Primary school in 5th grade 3) To learn the skill after learning the activities skills according to David's concept in basic dancing art for Primary school in 5th grade. The group sample we used in this research is the Primary school students in 5th grade, room 1, second semester of 2019 at Ban Hai Sa-at school, Khao Suan Kwang district, Primary Educational Service area, Khonkaen district 4, 106 sample students. The random group sample we used is the Cluster Random Sampling. The tools we used to gather data informations are 6 learning activities plans according to David's concept in basic dancing art, the suitability the educational achievement tests, the confidence level and the measurement skills in Rubric Score 5 levels. The statistic we used to analyze the information are percentage, the average mean and the standard deviation.

The research results show that: 1) The efficiency level of learning activities skills plans according to David's concept for 5th grade students in basic dancing art is increasingly to 87.08/82.58 which is higher than the standard criteria of 80/80. 2) The effectiveness index of learning activities skills according to David's concept in basic dancing act for Primary school in 5th grade is equal to 0.7191 3) After the Primary school in 5th grade students learned the activities skills



according to David's concept in basic dancing art, the overall results in the percentage is 84.04

Keywords: Activities Skills, Basic Dancing Art, Primary School In 5th Grade

บทนำ

นาฏศิลป์ไทยถือเป็นวัฒนธรรมสำคัญสาขาหนึ่งที่มีการแสดงออกซึ่งสัญลักษณ์แห่งชาติ เป็นเครื่องวัดความเป็นมาของประวัติศาสตร์ อันแสดงถึงความเป็นชาติที่มีความรุ่งเรืองมาแต่อดีตกาล เพราะมีลักษณะเป็นของตนเอง เริ่มจากการปรุงแต่งกิริยาท่าทางธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ โดยการเลียนแบบแล้วนำมาประดิษฐ์ดัดแปลงให้เป็นศิลปะที่งดงามในรูปร่างของการเยื้องกรายร่ายรำให้เข้ากับทำนอง การขับร้องและดนตรี ซึ่งเหล่านี้ได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับจนกระทั่งเป็นรูปแบบนาฏศิลป์ไทยประจำชาติ นาฏศิลป์ไทยมีลักษณะเฉพาะตัวและมีความเป็นไทยในตัวเองกล่าวคือ มีท่าร่ายที่อ่อนช้อยงดงาม แสดงออกของอารมณ์ตามลักษณะที่แท้จริงของคนไทย ทำท่าทางแล้วผู้ชมเกิดความเข้าใจในความหมายอย่างกว้างขวาง มีดนตรีประกอบ ซึ่งดนตรีนี้จะแทรกอารมณ์หรือร่ายกับเพลงที่มีแต่ทำนองหรือมีทั้งเนื้อร้องและใส่ทำนองตามเนื้อร้องนั้นๆ คำร้องหรือเนื้อร้องที่ใช้จะต้องเป็นคำประพันธ์ เครื่องแต่งกาย ของนาฏศิลป์ไทยจะแต่งกายแตกต่างไปจากชาติอื่น จะมีลักษณะเฉพาะตัวที่สวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (เรณู โกศิลานนท์, 2545)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การเรียนนาฏศิลป์จึงมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กกล้าแสดงออก มีทักษะในการเคลื่อนไหวร่างกายและเกิดความสนุกสนานสิ่งจำเป็นในการเรียนนาฏศิลป์ คือกิจกรรมการแสดงนาฏศิลป์ เพราะเป็นวิชาที่ว่าด้วยการแสดงออก การเรียนในชั้นเรียนผู้เรียนจะต้องนำความรู้ความสามารถมาประยุกต์ใช้ในการแสดงและแก้ปัญหาการที่ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองจากความรู้ ความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ผู้เรียนจะเกิดความภาคภูมิใจ ตระหนักในคุณค่าและมีความมั่นใจในตนเองยิ่งขึ้นทักษะเหล่านี้หากได้รับการปลูกฝังอย่างต่อเนื่อง จนมีความสามารถในระดับหนึ่งผู้เรียนก็จะสามารถนำมาใช้ในชีวิตจริงได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

ในการจัดการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ นักเรียนยังขาดทักษะปฏิบัติ ยังไม่มีพื้นฐานในการเรียนเป็นวัยที่ต้องกล้าแสดงออกและแสดงความคิด สามารถปรับตัวเข้ากับ



สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน และครูที่จะสามารถพัฒนาฝึกฝนทักษะได้ แต่จากผลการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ในโรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ให้เชื่อมโยงกับการแสดงออกและฝึกที่ปฏิบัติในลักษณะหลากหลายสอดคล้องกับบริบทการเรียนในสภาพชีวิตจริงของชุมชนและท้องถิ่น ส่งผลให้นักเรียนยังขาดความรู้ด้านพื้นฐานนาฏศิลป์ การกระตือรือร้นที่จะเรียน และความพร้อมด้านแรงจูงใจในการเรียนนาฏศิลป์ให้สำเร็จ จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในวัยที่สามารถเรียนรู้ได้ดี มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องโดยเน้นการเรียนการสอนในเรื่องรูปแบบที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัตินาฏศิลป์ไปจนถึงการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอน ทำให้สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติท่ารำ และยังเป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ผลงานด้านศิลปะได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติท่าร่ายรำ และนำผลงานการวิจัยไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 106 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน 25 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)



ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ทักษะปฏิบัติท่ารำและการขับร้อง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาสาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ แผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 6 แผน รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง ได้แก่

แผนที่ 1 เรื่อง ประวัติความเป็นมาและความสำคัญของนาฏยศัพท์ภาษาท่า

แผนที่ 2 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์

แผนที่ 3 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดกิริยาศัพท์

แผนที่ 4 เรื่อง นาฏยศัพท์ หมวดเบ็ดเตล็ด

แผนที่ 5 เรื่อง ภาษาท่า และการขับร้องเพลงร่ำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

แผนที่ 6 เรื่อง การแสดงร่ำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมงไม่รวมสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์

3.1 แบบประเมินทักษะปฏิบัติท่ารำ เป็นแบบรูบรีคสกออร์ (Rubric Score) 5 ระดับ

3.2. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้อง เป็นแบบรูบรีคสกออร์ (Rubric Score) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ระยะเวลาทดลอง ทำการทดลอง จำนวน 6สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

2. นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบเดวิสเรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ โดยใช้แบบทดสอบย่อยเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ



ของนักเรียนและใช้แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติการขับร้องและทำรำเพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติทักษะปฏิบัติ ใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนและหลังเรียน

3. เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Post - test) เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไปทดสอบกับนักเรียน ที่ทดลองโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเดวิสและรวบรวมข้อมูลทั้งหมดและวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติต่อไป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิสกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 จำนวน 25 คน เพื่อวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ของประสิทธิภาพในงานวิจัยนี้เท่ากับ 80/80 ผู้วิจัยคาดหมายที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยประจำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดทั้งคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียนรู้ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาคำนวณหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 ผลการคำนวณในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คะแนน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	30	26.13	1.09	87.08
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	24.78	2.04	82.58
ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เท่ากับ 87.08/82.58				

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบย่อย (E_1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.08 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.78 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 82.58



สรุปได้ว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.08/82.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการของกูดแมน และคณะ Goodman R.L. et al. ผลการคำนวณได้ดังตารางที่ 2 (Goodman R.L. et al., 1980)

ตารางที่ 2 แสดงค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน นักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน ก่อนเรียนของทุกคน	ผลรวมของคะแนน หลังเรียนทุกคน	ดัชนีประสิทธิผล
25	30	456	991	E.I.=0.7191

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 แสดงว่าหลังจากเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7191 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.91

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ทักษะปฏิบัติหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติที่พัฒนาขึ้น ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 4 จำนวน 25 คน เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการปฏิบัติท่ารำ และการขับร้องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละแผน ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการประเมินความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้องหลังเรียนของนักเรียนทั้ง 25 คน ผลการคำนวณได้ดังตารางที่ 3



ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินแบบวัดทักษะปฏิบัติด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้อง						
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง	n	คะแนนเต็ม (20)	$\bar{x}$	S.D.	ร้อยละ	ระดับความสามารถ ในการปฏิบัติ
นาฏยศัพท์ หมวดนามศัพท์	25	20	8.45	0.55	84.50	สูง
นาฏยศัพท์ หมวดกริยาศัพท์	25	20	8.53	0.55	85.25	สูง
นาฏยศัพท์ หมวดเบ็ดเตล็ด	25	20	8.40	0.59	84.00	สูง
ภาษาท่าและการขับร้องเพลงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย	25	20	8.55	0.60	85.50	สูง
การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย	25	20	8.38	0.59	83.75	สูง
คะแนนปฏิบัติรวมทุกแผน เท่ากับ			8.40	0.58	84.04	สูง

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้องเรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนแต่ละแผน โดยภาพรวม มีความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้องหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x} = 8.40$, S.D. = 0.58) คิดเป็นร้อยละ 84.04 สรุปได้ว่าความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้องของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 87.08/82.58 หมายความว่า นักเรียนทำคะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ 87.08 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 82.58 ซึ่งค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ระหว่างเรียน โดยนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียนประจำแผน 6 แผน คิดเป็นร้อยละ 87.08 และได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเมื่อเรียนพื้นฐานนาฏศิลป์เสร็จสิ้นแล้ว คิดเป็นร้อยละ 82.58 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของ



เดวิสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจมาจาก 1) ก่อนเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างและดูตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ทั้งเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ 2) วิธีการชัดเจน จัดสื่อการเรียนรู้และมีวิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองการตรวจสอบแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของคณะผู้เชี่ยวชาญ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังได้ผ่านกระบวนการทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างทดลอง และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยได้นำผลการทดลองไปปรับปรุงก่อนทดสอบจริงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์เหมาะสมและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีลำดับขั้นตอน 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักะษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เป็นการสอนตั้งแต่การเริ่มรับรู้รูปแบบของนักเรียนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญ และทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้น ทำให้สามารถพัฒนาทักษะการปฏิบัติพื้นฐานนาฏศิลป์ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและบทบาทในกิจกรรม จึงทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติพื้นฐานนาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดี เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สมนึก ภัททิยธนี ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะพึงพอใจว่าหากแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับหนึ่งแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้นั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียน (สมนึก ภัททิยธนี, 2549) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศนีย์ หลักเพชร ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการเรื่อง บายศรีปากชม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.62/89.40 (ทศนีย์ หลักเพชร, 2548) และสอดคล้องกับ นวลจิตต์ เขวกีรติพงศ์ ที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นทักษะปฏิบัติสำหรับครูวิชาอาชีว ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบที่ประกอบด้วย การสอนทักษะปฏิบัติ 3 ลักษณะ ได้แก่ การสอนทฤษฎีก่อนปฏิบัติ การสอนปฏิบัติก่อนทฤษฎี และการสอนทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ ครูผู้จัดกิจกรรมสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ผลการทดลองพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกประการ (นวลจิตต์ เขวกีรติพงศ์, 2534)

2. วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5



ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 แสดงว่าหลังจากเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.7191 หรือคิดเป็นร้อยละ 71.91 จะเห็นได้จากคะแนนการทดสอบก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 11.40 คิดเป็นร้อยละ 38 กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย 24.78 คิดเป็นร้อยละ 82.58 นั่นคือ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมทักษะปฏิบัติ โดยนักเรียนจะสามารถบอกขั้นตอนหลักของการปฏิบัตินั้น ๆ ว่ามีอะไรบ้าง ได้ประสบการณ์จากการลงมือทำและค้นพบปัญหาต่าง ๆ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ส่งผลให้ฝึกปฏิบัติทำได้อย่างถูกต้องสวยงามและมีความมั่นใจ ซึ่งสอดคล้องกับสมจิตร์ ศรีหาวงศ์ ได้วิจัยเรื่อง ผลการพัฒนาความสามารถด้านการวาดภาพระบายสีด้วยการจัดกิจกรรมทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านห้วยยางสะอาด อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 25 คน พบว่า ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส มีค่าเท่ากับ 0.69 (สมจิตร์ ศรีหาวงษ์, 2553) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอิติรัตน์ นวลมณี พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ขนมมากเบง ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.83 (อิติรัตน์ นวลมณี, 2548)

3. ความสามารถทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติท่ารำและการขับร้อง เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนแต่ละแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 8.40, S.D. = 0.58) คิดเป็นร้อยละ 84.04 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามลำดับขั้น พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จึงทำให้สามารถพัฒนาความสามารถในการปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ เฉิดฉิน โคตรมา ได้พัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถในการปฏิบัติเรื่อง นาฏศิลป์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคร่วมมือกันเรียน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการปฏิบัติท่ารำเรื่อง นาฏศิลป์เบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (เฉิดฉิน โคตรมา, 2551)



สรุป/ข้อเสนอแนะ

ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (87.08/82.58) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 นักเรียนมีทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในร้อยละ 84.04

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนที่มีโครงสร้างและขอบข่ายของเนื้อหาและบริบทที่อยู่ใกล้เคียงได้
2. การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนพื้นฐานนาฏศิลป์จะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้สร้างสถานการณ์กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และปฏิบัติ
3. ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติพื้นฐานนาฏศิลป์ให้เกิดความชำนาญ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง สามารถนำความรู้ไปจัดการแสดงตามที่ต้องการได้ รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพด้านการแสดงต่อไป โดยผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์
4. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละแผนไม่ควรจำกัดเวลามากเกินไป ควรมีการยืดหยุ่นเพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส ไปทดลองจัดการเรียนสอนในวิชาอื่น เพื่อเสริมทักษะให้เกิดแก่ผู้เรียน
2. ควรมีการเปรียบเทียบกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส กับวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนตามรูปแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

เชิดฉิน โคตรมา. (2551). การพัฒนาผลการเรียนรู้และความสามารถในการปฏิบัติเรื่องนาฏศิลป์เบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค



- ร่วมมือกัน. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เผชิญ กิจระการ. (2542). *เอกสารประกอบการสอนวิชาชั้นนี้ประสิทธิภาพ (503710)*. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เรณู โกศลานนท์. (2545). *รู้ไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ทัศนีย์ หลักเพชร. (2548). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการเรื่อง บายศรีปากชม กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ใน *สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธิดารัตน์ นวลมณี. (2548). การหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การประดิษฐ์ชิ้นหามากเบง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ใน *สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิณ. (2534). พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับครูวิชาอาชีพ. ใน *ดัชนีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิตร ศรีหาวงษ์. (2553). ผลการพัฒนาความสามารถด้านการวาดภาพระบายสีด้วยการจัด กิจกรรมที่เน้นทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของแฮร์โรว์ (Harrow) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กทม: ประสานการพิมพ์.
- อภิสิทธิ์ แม้นวิเศษพงศ์. (2549). การพัฒนาชุดการสอนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ โดยเน้นกระบวนการปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Goodman R.I. et al. (1980). The Effectiveness Index as Comparative Measure in Media Product Evaluation. *Educational Technology*, 20(09), 30-34.